

[Sundhedsministeren]

ka sker især på afdelinger med akutte psykotiske patienter og inden for gerontopsykiatrien. Sundhedsstyrelsen har ikke kendskab til undersøgelser, der nærmere kan belyse det rejste spørgsmål om sammenhængen mellem mængden af ordinerede neuroleptika på psykiatriske afdelinger og antallet af behandlings- og plejepersonale.

Efter Sundhedsstyrelsens opfattelse kan det dog ikke afvises, at anvendelse af øget psykoterapeutisk indsats over for enkelte patienter vil kunne reducere anvendelsen af neuroleptika.

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til skovlov.

Af miljøministeren (Chr. Christensen).

(Fremsat 28/1 88).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 3 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 195:

Forslag til lov om ændring af lov om lens, stamhuses og fideikommissgodsets samt de herhen hørende fideikommisskapitalers overgang til fri ejendom.

Af miljøministeren (Chr. Christensen).

(Fremsat 28/1 88).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Henning Nielsen (S):

Når lovforslag nr. L 194, som vi har til behandling, engang i løbet af foråret bliver vedtaget, har Danmark fået en ny skovlov. Vores hidtidige skovpolitik har jo bygget på en forordning fra 1805 og på vores nuværende skovlov fra 1935. Skovloven har altså holdt med nogle få ændringer i over 50 år, og vi må sige, at skovloven har været ganske god. Den har i hvert fald betydet, at vi har fået en forbedring af de danske skove.

I 1980'erne har der flere gange i Folketinget været rejst krav om, at vi måtte have en revision af skovloven. Sidst var i folketingssamlingen

1985-86. Begrundelsen for en revision har altid været at give de miljømæssige hensyn en større prioritet samt at sikre en rimelig del af det samlede skovareal som løvskov, idet der, i hvert fald hvad byen angår, er sket en uheldig udvikling.

Socialdemokratiet har i de skovpolitiske debatter, der har været, givet udtryk for, at vi var enige i de intentioner, der var om de miljømæssige hensyn. Vi har også givet udtryk for, at det må være muligt at opnå det, samtidig med at vi kan bevare en god produktion og beskæftigelse i vore skove. Skovbruget har også betydning for vor samfundsøkonomi, for beskæftigelse både i det primære skovbrug og også i den træforarbejdende industri, hvor der er beskæftiget ikke mindre end 35.000 personer.

Men det er altså klart, at vore skove også set ud fra et socialdemokratisk synspunkt har stor betydning for vores miljø, for vores fritidsliv. Derfor ønsker Socialdemokratiet også, at den ny skovlov skal sikre, at vi bl.a. stadig væk har lyngbakker, grupper af sjældne træer, enge, moser osv., og at de må bevares, således at befolkningen også har disse naturområder at komme ud i. Det ville være til skade for befolkningens oplevelse, når de besøger skovene, hvis det gik ud over disse naturområder.

Miljøministeren har i forbindelse med forbedringen af lovforslaget haft nedsat et udvalg, hvori de interesserede grupper på alle områder har været repræsenteret. Når man ser lovforslaget, er det også helt tydeligt, at miljøministeren har forsøgt efter bedste evne at tilgodese alle interesser. Det kan være svært, må jeg medgive, og jeg mener heller ikke, at det fuldt ud er lykkedes.

Vi har fået en ny formålsparagraf i loven, lovens § 1. Her står eksempelvis punkt for punkt, hvad der skal til for at værne og bevare de danske skove, skovbrugets stabilitet osv. Her mener vi i Socialdemokratiet, at man måske skulle have de miljøbeskyttende hensyn frem også som et selvstændigt punkt.

Reglerne i § 14, som omhandler god skovdrift, er vel ikke særlig detaljerede, men giver alligevel en god anvisning på, hvad der forstås ved god skovdrift. Jeg er også tilfreds med, at hvis de ikke overholdes, har miljøministeren ifølge lovforslaget mulighed for at gå ind gennem påbud, eller hvad der nu ellers skal til for at få forholdene bragt i orden. Hvis vi nu får lo-

[Henning Nielsen]

vens § 1 strammet lidt op, vil det også få betydning for § 14.

Vi hilser i Socialdemokratiet med glæde, at det nu er blevet sådan, at man kan give statstilskud til en forøgelse af løvskoven i Danmark. Hvis man så i hvert fald i første omgang sørger for, at disse tilskudsregler bliver sådan, at det først og fremmest er til bøg, man giver tilskud, så kan man i hvert fald bremse den uheldige udvikling, der har været på det område. Så kan man måske senere, hvis andre træarter kommer i en uheldig udvikling, sætte ind dér. Jeg synes, det er meget godt, at det kommer med i forslaget, og det støtter vi meget gerne. Vi vil gerne også under det kommende udvalgsarbejde se en lille smule på lovens afsnit om planlægning, om det er tilstrækkeligt for at sikre en rigtig arealanvendelse. Det skal måske også være for at sikre vores grundvand, og hvad ved jeg. Vi vil også godt se lidt på det forslag, der er kommet, om den maksimale andel af pyntegrønt i vores skove er heldig.

Ved sammensætningen af Skovnævnet har man forsøgt på at få en ligelig repræsentation af frednings- og funktionsmæssige interesser. Det vil vi godt lige have diskuteret i udvalget, om der nu også er denne, skal vi sige ligevægt mellem produktionsinteresser og fredningsinteresser. Vi savner egentlig, at man i det nye skovnævn har en repræsentant for medarbejderne ude i skovene. Vi lægger i Socialdemokratiet vægt på, at medarbejdere bliver inddraget i alle, skal vi sige funktioner, der er omkring nævn osv.

Den gamle lovs § 11 mener Socialdemokratiet var mere klar, når det drejer sig om, at man ikke kunne begynde at hugge en skov ned, kort efter at man havde købt den. Vi mener, at det ligesom er sket en oplødning her. Det vil vi også se på under udvalgsarbejdet.

Med de få bemærkninger her vil jeg gerne på Socialdemokratiets vegne give tilsagn om, at vi vil medvirke positivt i det udvalgsarbejde, der nu skal i gang. Vi vil også gerne være med til at sikre, at loven kan blive færdig, så vi kan få den nye lov til at træde i kraft 1. juli 1988.

Jeg skal til sidst gøre nogle enkelte bemærkninger om lovforslag nr. L 195, som er en ændring af lens afløsningsloven, som er nødvendig, hvis vi skal ændre de beføjelser, som det nye skovnævn skal have. Vi har i Socialdemokratiet ingen indsigelser imod de nye beføjelser

til det nye skovnævn, så vi kan fuldt ud tilslutte os den lille ændring i lens afløsningsloven.

Grove (KF):

Skove er jo en del af vor kulturarv. Det er vel også derfor, de fleste danskere interesserer sig for vore skove på den ene eller den anden måde. Det har, hvis vi slår op i Højskolesangbogen, vore digtere på forskellig måde beskrevet. Det tror jeg er en stor del af baggrunden for, at vi alle, uanset om vi selv ejer en skov eller vi bare tager ud og ser på den, har interesse for skovlovgivningen. Der er nogle, der går i skoven, og der er nogle, der løber i den. Der er også nogle, der bare kører i bil derud og går lidt ind i den. Men mange nyder den jo på forskellige måder, og derfor er der selvfølgelig set fra samfundets side brugsinteresse i skovene, og det skal der også være.

Men der er også nogle, der lever af at have skove. Vi har vel ca. 25.000–26.000 skovejere, så også på den måde har det vid interesse i befolkningen. Mange har kendskab til en eller anden, der har en skov, og nyder også på den måde at være med dér. Og selvfølgelig har vi samfundsmæssige interesser i vores skovproduktion: jo mere træ vi producerer, jo større fordel har det danske samfund af det, og vi sparer en masse import.

Derfor er det også naturligt, når en skovlov bliver til, at der sker en afvejning imellem disse interesser. Jeg er helt enig i den intention, der ligger i lovforslaget, at vi gerne skal have flere arealer plantet til med skov og i hvert fald bevare noget af den gamle skov, vi har, og det er selvfølgelig både bøge- og egeskov, vi lægger vægt på i den sammenhæng.

Jeg er også tilfreds med, at staten kan udvide sit skovareal. Jeg ser nogle fordele ved, at staten får mulighed for at have skove, måske især nær de store bysamfund, fordi man dermed kan opfylde en del af de naturinteresser, som befolkningen har; derfor er det glimrende, at staten overtager dem. Det vil også aflaste de mindre skovejere, hvis skove måske dårligere kan holde til den store trafik. Også for vildtet kan det være en fordel, at vi har skove, der i højere grad end i dag er fredede for vildtets skyld.

Jeg er ligeledes tilfreds med, at man lægger op til, at de brugsskove, staten har, kan sælges fra og gives over i privat skoveje. Det ønsker vi selvfølgelig tilgodeset.

[Grove]

Jeg synes også, det er fornuftigt, at man prøver at stille op, hvad der er god skovdrift. Der findes allerede rådgivning på forskellige områder; vi har således en konsulentordning inden for skovvæsenet. Nu lægges der også op til, at vi skal have en statslig konsulentordning. Det kan der måske også være brug for på nogle områder, jeg lægger dog vægt på, at den rådgivning, man så får fra statens side, ikke snarere bliver påbud end rådgivning. Den enkelte må stadig væk have mulighed for at tilrettelægge driften af sin ejendom på den for ham bedste måde. Det er ikke altid, at eksperterne er de klogeste, selv om de bliver betalt for at være det.

Jeg synes da også, det er glimrende, at vi på mange områder kan give tilskud til plantning. Jeg tror, at en af de ting, vi skal prøve at undersøge i udvalget, er, hvor mange steder vi egentlig kan få tilskud, når der skal plantes skove. Miljøministeren får nu mulighed for det, og landbrugsministeren har også en stribe ordninger på dette område. Man kan næsten frygte, at der bliver så mange ordninger, at folk ikke kan finde ud af det. Derfor må vi prøve, om vi i udvalget kan få en oversigt; måske kan vi forenkle det noget, så det blev lettere for dem, der skal udnytte tilskudsordningerne.

Der melder sig også et andet spørgsmål, når vi taler om plantning, og det er hele skattelovgivningen. Jeg går ud fra, vi må have lov til at stille nogle spørgsmål også på det område til ministeren for at få de regler oplyst, så vi, når vi er færdige med behandlingen af skovlovforslaget, virkelig kender de tilskudsregler, vi har, til bunds.

Vi vil fra konservativ side tilsige en så hurtig udvalgsbehandling som muligt. Jeg tror, der er mange, der venter på, at denne lovgivning skal blive færdig, så man ved, hvad man har at rette sig efter. Vi vil være positive under udvalgsbehandlingen, både af lovforslag nr. L 194 og lovforslag nr. L 195, der jo er en følgelovgivning af L 194.

Margrete Auken (SF):

Først vil jeg sige til miljøministeren, at det var en forbløffende oplevelse at læse skovlovforslagets formålsparagraf efter alle de onde rygter, der har været om, hvad der var ved at ske i regeringen, og hvad der var ved at ske med miljøministerens grønne linje. Vi havde ventet

det værste – det ved ministeren godt – og så blev vi meget taknemlige og glade i SF, da vi næsten kunne læse vores egen formålsparagraf for vores forslag i det foreliggende forslag af ministeren. Derfor skal der altså lyde en fuldstændig uforbeholden ros og en lige så uforbeholden tak for en formålsparagraf, som jeg selvfølgelig synes er helt flot.

Noget andet er selvfølgelig at få loven til at leve op til denne formålsparagraf, hvad der kan blive lidt af et problem, men jeg kan mærke på S-SF-siden af Folketinget, at vi vist godt kan enes om, hvad det er for nogle spørgsmål, vi skal have set lidt på. Går man ned i begrebet god skovdrift, er der en række regler, som muligvis hører hjemme i en lovtæst. Jeg synes dog, det var lidt overraskende at finde dem i en lovtæst, men det kan vi tale om under udvalgsbehandlingen og behøver ikke at gå mere ind på her.

Men det var meget svært at finde noget om alt det dér med naturen, bøgetræerne og »i skovens dybe stille ro« osv. i omtalen af »god skovdrift«. Der er noget med, at hvis ministeren kan enes med ejeren, kan man frede en gammel og hist og pist. Men det er vist også alt. Det er da udmærket, at vi får gjort noget ved egekrattet – især hvis vi kan finde ud af, hvad det er for noget – men det er meget lidt i forhold til, hvor god en formålsparagraf ministeren har givet os. Derfor bliver vi nødt til at gøre et eller andet for, at der kommer en sammenhæng i bestemmelserne om god skovdrift og lovens formålsparagraf.

I kapitel 4, der drejer sig om fremme af løvskov m.m., er det et spørgsmål, om ministeren opnår det, han ønsker med sit forslag om tilskud. Jeg er enig med den konservative ordfører i, at det vil være gavnligt, at vi får en ordentlig kortlægning af, hvilke tilskud der gives. Jeg er ikke sikker på, at skovejere ikke kan finde ud af at få dem kradset hjem i det omfang, de skal gøre det – jeg ville synes, det var en ganske overraskende beskyldning imod dem, at de ikke havde intelligens til det – men det kunne være meget godt for os andre at se, hvilke tilskud der findes, for at vurdere, om det kan være rigtigt, at de skal have 12–15 mio. kr. oveni uden nogen som helst betingelser for noget som helst. For det er der jo ikke i den; der er ingen bestemmelser om, at der ikke må fældes. Og det vil sige, at loven kan få den stik modsatte effekt

[Margrete Auken]

af den ønskede. Den kan nemlig få den effekt, at man fælder f.eks. bøgeskoven, hvor vi har de store værdier i øjeblikket, for at få tilskud til at plante igen. Det vil sige, at tilskudsordningen er værdiløs, medmindre vi indfører en bestemmelse om, at der ikke må fældes i en eller anden størrelse af skov. Jeg går ud fra, at ministeren i virkeligheden heller ikke er så forfærdelig uenig i det. Det er i hvert fald noget af det, vi må se på, for ellers kan disse 12-15 mio. kr. som sagt nærmest få den modsatte effekt.

Hvad angår ejerskiftespørgsmålet, er vi bekendt med, at der var en meget flot formulering i et af udkastene. Der havde man beholdt hugst-attesten for 10 år og foreslået, at den skulle være permanent for de mest truede skove, nemlig dem, der er ejet af selskaber, fonde osv. Og når vi ser, hvordan det i øvrigt går med dejlige ting i Danmark, hvis de kommer i nærheden af dem, der har sans for de hurtige penge, var det jo en god bestemmelse. Derfor tror jeg, vi skal have den ind i lovforslaget igen, sådan at vi får sikret, at disse store værdier ikke pludselig bliver kapitaliseret. For dem har vi på så mange års sigt, at det villé være forfærdeligt, om de røg i en fart. Det må vi altså også se på.

Spørgsmålet om kortlægning og planlægning er vi naturligvis meget glade for at ministeren har taget med, men jeg kan ikke begribe, hvorfor ministeren er så nøjsom og skriver, at han *kan* gøre det. Det er så underligt, at vi laver nogle love, hvor vi sådan siger, at ministeren kan gøre det og det, for der er vel ikke noget, der siger, at det er forbudt. Men jeg synes selvfølgelig, der skal stå, at ministeren *skal* gøre det. I hvert fald bedes ministeren her redegøre for, hvordan denne bestemmelse skal falde i hak, for vi ved jo endnu ikke, hvad der kommer ud af marginaljordsredegørelsen til os.

Jeg vil gerne have et overblik her. Hvis det virkelig er rigtigt, som vi har skønnet, at skovarealet skal fordobles igennem de næste 50 år, tror jeg, at både vedfolket og bøgeflimmerfolket vil bede om, at det kommer til at foregå under et vist planlægningsmæssigt opsyn og ikke fuldstændig vildt og tilfældigt, og det går jeg ud fra at ministeren også er enig i.

Til sidst er der spørgsmålet om det foreslåede skovnævn. Jeg synes, det var flinkt, at den socialdemokratiske ordfører sagde, der var kommet paritet i det. Så vidt jeg kan læse mig igennem beskrivelsen af dette kæmpenævns sam-

mensætning, er der tre, der varetager miljøets interesser, medens resten er på vedsiden. Hvis ministeren vil påstå, at Skov- og Naturstyrelsen varetager miljøets og naturens interesser, så skulle han læse den pjece, de lige har udsendt, og som i indledningen viser et væltet bøgetræ, hvorefter resten af pjecen viser grusgrave og træer hugget i stykker og smadret. Hvis vi skal have sikret miljøinteresserne, er det altså ikke Skov- og Naturstyrelsen, der skal gøre det, medmindre vi tager alvorligt fat på Skov- og Naturstyrelsen, så den også bliver en naturstyrelse og ikke bare en vedstyrelse.

Jeg vil slutte med igen at sige tak til ministeren og ganske kort sammenfatte vor holdning: Megen ros for formålsparagraffen – man skal bare lige sørge for, at den kommer til at slå igennem i selve loven – og tak for tilskuddet; det skal bare ledsages af relevante betingelser, så det ikke betyder penge ud ad vinduet, måske endda i den gale retning.

Sønderby (V):

Jamen Venstre er også tilfreds med, at de to lovforslag, som vi nu behandler, er blevet fremsat. Det er da rigtigt, som det er blevet sagt, at vi alle sammen nyder at gå i skoven. Vi nyder også alle sammen at se på skoven. Nogle af os nyder også at gå på jagt i skoven. Men der er altså også nogle, der skal leve af skoven. Og jeg synes egentlig, at man har prøvet at få alle disse kombinationer med.

At det også er et nationalt træ, vi taler om – jeg tror, det var fru Margrete Auken, der citerede sangen om de bøgelyse øer – understreger sagens vigtighed, og det er i hvert fald helt oplagt, at løvskoven er noget, vi alle sammen i Danmark i en årrække har sat pris på og gerne vil sikre fortsat findes på dansk jord.

Der har længe været behov for en revision, og det har vi gjort opmærksom på i alle de diskussioner, der har været i Folketinget, når der har været debat om forespørgsler, beslutningsforslag eller lignende. Det er længe siden, vi har haft det, men vi har bare sagt, at vi måtte vente på, at udvalget blev færdigt. Det er det nu, hvorefter ministeren har fremsat disse lovforslag, og det er vi tilfreds med.

Det er da vigtigt, som nogle af ordførerne har været inde på, når der fremsættes lovforslag om skove både af miljøministeren og af landbrugsministeren i forbindelse med EF, at man koor-

[Sønderby]

dinerer disse initiativer, så folk kan finde ud af, hvordan man kan bruge de ordninger, der kommer.

Skovlovsforslaget peger på 4 hovedformål. Det siger, at vi skal bevare og værne danske skove og forbedre skovens stabilitet, ejendomsstruktur og produktivitet og medvirke til at forøge skovarealet og styrke rådgivning og information. Endelig siger man, at den miljømæssige side også skal tilgodeses nu. Jeg forstår egentlig ikke, at fru Margrete Auken er så overrasket, for det er jo nogle år siden, at denne regering fremsatte et forslag til landbrugslov, hvor man også fastslog, at den produktionsmæssige side – her kalder fru Margrete Auken det for den vedmæssige, men lad os så sige den jordmæssige side – i landbrugsloven også skulle tage hensyn til miljøet. Derfor er det egentlig ikke noget nyt, at denne regering har øje for den sammenhæng, der er imellem produktion og miljø. Det synes jeg også man har fået klareret i denne lovgivning.

Vi støtter hele lovforslaget ud fra det synspunkt, at udviklingen i skovdrift er for nedadgående, og at vi derfor er nødt til at sikre os, at vi får den vendt. Det er jo ikke kun i Danmark, dette problem findes, det findes også både i u-landene og i andre europæiske lande. Vi ved alle sammen, at de 500.000 ha skov er for nedadgående, og det gælder særlig løvskovsarealet; derfor sigter man i denne lovgivning efter en forøgelse af bøgeskovsarealet, og vi tror, lovgivningen vil få denne effekt.

Hvad angår fredskovsprincippet, har man faktisk bevaret det, der stod i de tidligere bestemmelser. Der er kun nogle enkelte områder med hensyn til Hedeselskabet, der skal inddrages, og som har givet anledning til et spørgsmål, men jeg tror egentlig ikke, disse plantager bliver så stort et problem.

Vi er da også tilfredse med – jeg tror, det var hr. Grove, der var inde på det – at ministeren kan sælge noget statsskov og måske plante et andet sted. Men det er dog ikke formålet i sig selv, at staten skal være skovejer. Formålet med dette her er at få forøget skovarealet. En tredjedel af det skovareal, vi har i øjeblikket, er offentligt, resten er privat. Og vi synes, det er en god idé, at det er private, der har skovene. Men så er det også nødvendigt, når man skal have det til at hænge sammen økonomisk, at der findes den støtteparagraf, som ministeren har sat

ind, da den skal medvirke til at øge arealet, for som vi ved, giver løvskov ikke penge den første tid, og derfor skal der altså en støtteordning til, hvis vi skal animere nogen til at plante løvskov. Produktionsværdien kommer senere, men det er jo den, skovejeren skal leve af.

Fru Margrete Auken skød lidt efter Skov- og Naturstyrelsen, men jeg mener da, at fru Margrete Auken var med, da vi på en konference af Skov- og Naturstyrelsen fik forevist noget materiale om skove og skovbrug. Denne undersøgelse viste, at folk faktisk hellere ville gå i en velplejet skov end i en skov, der ikke var plejet. Og det er da glædeligt, at de to ting hænger sammen, altså at skoven er velplejet og giver udbytte, samtidig med at den er dejlig at gå i; det synes jeg egentlig vi kan være tilfredse med.

Jeg skal slutte med at sige, at vi støtter skovlovsforslaget. Vi mener, at udvalget har gennemarbejdet hele problematikken, og at der derfor ikke kan blive mange spørgsmål tilbage, men det kan måske blive et problem at få lovforslaget vedtaget i indeværende samling.

Vor tilslutning gælder også lovforslag nr. L 195, der kun indeholder nogle ændringer i forbindelse med Skovnævnet.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Bare for at det ikke skal blive misforstået, vil jeg gerne understrege, at SF er lige så begejstret for en velplejet skov som alle dem, der optræder i Skov- og Naturstyrelsens interview. Men prøv at jage dem ud i sådan en gang fyrretræsplantage og spørg dem, hvordan det ser ud. Det er det, vi taler om, ikke, hvorvidt skoven skal være velplejet eller ikke velplejet, for selvfølgelig skal den da være velplejet.

Marianne Jelved (RV):

I Det Radikale Venstre synes vi, det er et meget fint lovforslag, der her foreligger til en ny skovlov, og det rummer mange og meget fyldige bemærkninger. Det er faktisk en temmelig stor opgave at sætte sig ind i alt det materiale, der findes i forbindelse med denne lovgivning. Men jeg synes, det har været spændende.

Der er dog nogle spørgsmål, vi gerne vil have uddybet under udvalgsarbejdet. Ikke fordi det er uklart, men fordi vi måske kunne ønske nogle ændringer. Socialdemokratiets og SF's ordførere har været inde på nogle af de områder,

[Marianne Jelved]

som vi også gerne vil se på, og jeg skal derfor ikke gentage dem. Men jeg vil gerne føje et spørgsmål til.

Et af formålene med denne lovgivning er at sikre løvtræsarealets forøgelse, og det er jo et gammelt radikalt ønske. Det ser ud, som om metoden til at opnå denne forøgelse er den foreslåede tilskudsordning, som det også er blevet nævnt af de to andre ordførere, jeg henviste til før. Men jeg synes, vi bør overveje, om der kan skabes en eller anden form for fleksibel tilskudsordning, for jeg har i den tid, jeg har beskæftiget mig med disse lovforslag, lært, at der er noget, der hedder oldenår – eller godt frøår, som det også kan kaldes – og at sådanne oldenår måske kræver et større tilskud end andre år for at give fordele. Det kan godt være, det er en naiv betragtning, men det er den type spørgsmål, vi gerne vil se på under udvalgsarbejdet.

Jeg synes også, at formålet, som fru Margrete Auken trak frem, er meget fint, og jeg er enig i mange af de betragtninger, der kom fra SF.

Jeg vil gerne tilføje om planlægning, at skovloven er en del af den grønne pakke, og med den grønne pakke står vi over for at skulle lovgive om fremtiden for ca. 80 pct. af Danmarks areal. De beslutninger, vi tager i Folketinget, sætter deres spor på mange måder og i dette tilfælde altså også på, hvordan landskabet i Danmark kommer til at se ud langt ud i fremtiden. Sådant har det selvfølgelig været til alle tider – mennesker har sat deres spor og præget landet til alle tider – men de har måske gjort det ud fra nogle mere funktionsbestemte og nyttebestemte formål, end det nødvendigvis er tilfældet, når vi i dag gør det fra centralt hold, også når det gælder landskabelige miljöhensyn eller -synspunkter. Udfordringen for os politikere er at få disse love udformet således, at tingene kommer til at hænge sammen, for det gør de uden for disse mure.

Arbejdet med denne lovgivning skal koordineres. Jeg ser ingen problemer i forbindelse med skovloven i dette her, men jeg synes, vi skal være opmærksom på, at det handler om, hvordan vores landskab kommer til at se ud. Jeg er meget enig med hr. Grove i, at tilskudsordningerne skal koordineres i forbindelse med denne sag. Arbejdet skal koordineres og skal indgå i en planlægning på forskellige niveauer.

Det Radikale Venstre er uhyre interesseret i, at vi får verdens bedste skovlov, og at vi får verdens bedste grønne parker til fordel for os alle sammen og den fremtid, vi skal give vores børn at leve i.

Kirsten Madsen (FP):

Skovlovsforslaget sigter på at forstærke lovens – læs: statens – indflydelse på skovdrift, især privatejet, som der står i bemærkningerne til forslaget.

Det er sagt her fra talerstolen, at løvtræsarealets omfang er faldende. Jeg står her med Dansk Skovforenings egen statistik, der viser, at det er faldet kraftigt fra 1965 til 1976, men grunden hertil er en storm, og efter 1976 er der – i modsætning til hvad der tidligere er sagt fra talerstolen – sket en stigning i løvtræsarealets udvikling.

Fremskridtspartiet mener, at dette skovforslag er et typisk eksempel på, at Danmarks problemer skabes på Christiansborg. Ministerens forslag påstår, at bøgen er truet, hvorimod skoven i virkeligheden er i fremgang. Der bliver også påstået, at den fældes i stor udstrækning og erstattes af gran. Det er usandt. Bøgeskov er visse steder erstattet af eg eller andre løvtræer, der har klaret sig bedre på det pågældende sted. Efter stormen i 1967, hvor der faldt en stor del løvskov, gik bøgearealet kraftigt ned, fordi bøg vanskeligere kan vokse på åbne arealer.

Den påståede modsætning mellem publikumsinteresser og erhvervsinteresser er uden sammenhæng med virkeligheden. Det er i både publikums og skovejeres interesse, at der på hver lokalitet plantes netop den træart, der det pågældende sted har de bedste vækstbetingelser. Træartsvalget er et resultat af mange forstovervejelser, først og fremmest lokale naturgivne forhold, ønske om variation i skoven, væksthastighed, modstandsdygtighed mod storm, nabobevoksningens beskaffenhed og meget andet. Beslutningen om træartsvalg er langsigtet – bordet fanger 50 til 150 år frem i tiden. Den eneste undtagelse er juletræer, som man kan plante noget andet i stedet for, når de er væk 10–12 år efter. Det eneste rigtige ville være at fremme juletræsdyrkningen mest muligt i stedet for at bremse den.

Dette skovlovsforslag består af gummiparagraffer, der lægger skovbrugets skæbne i hænderne på skiftende miljøministre med skiftende

[Kirsten Madsen]

luner. Vi har allerede set skræmmende eksempler på, hvordan hensynet til friluftslivet kan fortolkes. Staten har gennem Landbrugsministeriet støttet tilplantning af dårlige agerjorde bl.a. i Mols Bjerge. Nu er fredningsfolkene kommet i tanker om, at turisterne skal kunne se de smukke bakker, og derfor har man atter fældet en del plantager i Mols Bjerge med tilskud fra Miljøministeriet. Det er en rigtig molbohistorie! Man tog sig ikke tid til at vente på, at skoven var hugstmoden. Med den rystende mangel på respekt for naturens værdier, der præger naturfredningsforeninger og fredningsmyndigheder, er det uhyggeligt at tænke sig, hvad der kan ske, hvis den slags folk skal være med til at administrere de danske skove efter dette forslag. Det er beskæmmende, når den slags folk skal fortælle privatskovbruget, hvad god skovdrift er.

Hvis nogen er anderledes og skal kanøfler, har ministeren ubegrænsede muligheder med denne lovs mange gummiparagraffer. Fremskridtspartiet går naturligvis imod en så fjollet skovlov.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg skal på både Kristeligt Folkepartis og CD's vegne give tilslutning til begge lovforslag.

Også jeg synes, det er en meget fin formålsparagraf, skovlovsforslaget har fået. Jeg synes derimod i modsætning til en af de foregående ordførere, at lovforslaget er i god overensstemmelse med formålsparagraffen, nemlig både at værne om skoven, sådan at vi kan komme ud at se den, og at give dem, der ejer skoven, en mulighed for at få udbytte af den.

Vi synger i vores nationalsang, at »gamle Danmark skal bestå, så længe bøgen spejler sig i bølgen den blå« eller sådan noget lignende – jeg husker ikke, om det er nøjagtig sådan – og derfor kunne man jo sige, at hvis vi udrydder bøgen totalt, betyder det så, at Danmark ikke er længere? Dermed vil jeg bare sige, at jeg synes, det er meget vigtigt, at vi værner om løvskoven, og her er jeg enig med De Radikale. Jeg kan også huske, at vi i 1970'erne havde en kraftig debat om, hvor vigtigt det var, at vi værnede om vores løvskov og ikke mindst vores bøgeskov. Jeg håber, at dette forslag må medvirke til, at vi får øget vores bøgeareal.

Det er jo klart, at det ud fra en erhvervsmæssig synsvinkel ikke er fornuftigt og rentabelt. Vi

ved, der går adskillige år, inden man får noget udbytte af det, og derfor må det være et af de steder, hvor vi naturligt yder støtte.

I øvrigt synes jeg bestemt ikke, at hele Danmark skal overplantes med juletræer. Der er mange gode muligheder for at få juletræerne ind på de marginaljorder, vi kommer til at tale om, og det er selvfølgelig rentabelt, men det er ikke det, vi gerne vil have, når vi skal en tur i skoven. Selvfølgelig kan det være rart at gå i en blandingsskov, men der er da noget særligt over at få lov til at gå i en bøgeskov, og kommer vi mod nord, bare et stykke op i Norge, har de nogle enkelte bøgetræer, som de værner meget om, og som er en sensation. Det skulle nødigt gå sådan i Danmark, at vi kun har bøgetræer i fredede dyreparker eller naturparker.

Derfor er vi meget tilfredse med disse lovforslag, som giver os mulighed for at sikre skovene i fremtiden. Men jeg kunne egentlig godt tænke mig i udvalget at få noget mere at vide om Hedeselskabets betydning i denne sammenhæng, f.eks. hvad man arbejder på for at skaffe andre måder at få planter frem. Jeg har hørt en lille smule interessant om det og kunne godt tænke mig, at vi får noget mere at vide om det.

Kristeligt Folkeparti tilsiger altså en velvillig udvalgsbehandling af de foreliggende lovforslag.

Jørgen Tved (FK):

Jeg skal ærligt vedstå, at vi ikke har så mange skovridere i Fælles Kurs, så jeg kan ikke møde med nogen særdeles velforberedt tale eller et af andre udarbejdet manuskript; jeg bliver nødt til at give min vurdering af dette forslag ud fra, hvad jeg kan læse mig til. Til gengæld kan jeg måske citere nationalsangen korrekt og ikke, som repræsentanten for Kristeligt Folkeparti just citerede den.

Vi er af den opfattelse, at det foreliggende skovlovsforslag har en ganske udmærket målsætning, og hvis jeg skal sige noget om selve forslaget, måtte det være, at vi måske kunne forestille os, at der blev en lidt anden vægtning af de forskellige skovsorter, end vi i øjeblikket har. Som andre har været inde på, ville også vi gerne have lidt mere løvskov end det, vi i øjeblikket oplever.

Vi er også som andre af den opfattelse, at skoven først og fremmest – og jeg siger udtrykkelig først og fremmest – skal tage miljømæssi-

[Jørgen Tved]

ge hensyn. Vi undervurderer ikke, at der er erhvervsinteresser også i skovdrift, men når man som bybo vil nyde skoven, er det nok først og fremmest miljøet, man tænker på, frem for de kolde erhvervsinteresser.

Jeg er naturligvis også klar over, at det er miljøet, vi taler om, når vi skal vægte træsorterne anderledes, så jeg skal nøjes med at sige, at vi i Fælles Kurs er meget positive over for det foreliggende forslag. Hvis nogle af de bemærkninger, vi har hørt om miljøets vægtning og måske en lidt anderledes sammensætning af Skovnævnet, kunne vinde gehør under udvalgsarbejdet, kan det godt være, der kunne komme en helt fornuftig lov ud af det.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Tak til ordførerne for den meget velvillige modtagelse af forslagene, som er kommet til udtryk her. Også tak for de pæne ord angående udformningen af indholdet i skovlovsforslaget. Det er jo et lovforslag, der har været under forberedelse i meget lang tid, og derfor er det glædeligt at kunne konstatere, at vi er så langt fremme nu, at alle Folketingets partier bortset fra et enkelt kan samles om dette lovforslag.

Jeg bemærkede også med glæde, at er der noget, alle ordførerne var enige om, så var det en betydelig kærlighed til og ansvarsfølelse over for de smukke og værdifulde skove, som vi har, og som vi ønsker os. Det er jeg glad for, fordi det tegner godt for det arbejde, vi nu skal i gang med, og dermed for, at vi vedtager en god lov for skovene og for skovbruget på længere sigt.

Det var ikke uden en vis betænkelighed, at jeg i sin tid lovede Miljø- og Planlægningsudvalget, at jeg i denne samling ville fremsætte forslag til en ny skovlov, for på den ene side skal der naturligvis lovgives for skovene og for skovbruget i overensstemmelse med forholdene i et moderne dynamisk samfund, men på den anden side har skovene deres egne og meget stærkere naturlove, som vi skal vare os for at lovgive imod, fordi det ellers går galt.

Det var af den grund meget vigtigt for mig, at skovlovsforslaget blev grundigt forberedt, og det var derfor, vi i Miljøministeriet ved årsskiftet 1986-87 nedsatte et kontaktudvalg vedrørende revision af skovloven med repræsentanter for 23 organisationer og myndigheder. Jeg har forstået, at der har været et meget konstruktivt samarbejde i kontaktudvalget, og at udval-

get er kommet overens i mange af de spørgsmål, som er blevet rejst. Det er jeg glad for, og jeg tror, at dette grundige forarbejde afspejler den konstruktive debat, vi har haft her i dag.

Noget af det i lovforslaget, som jeg venter mig meget af, er intentionerne om at lægge mere vægt på debat, rådgivning og information om god og flersidig skovdrift, og det vil sige en skovdrift, hvor både hensyn til træproduktion, miljø, landskab og andet varetages som integrerede dele af skovdriften. At udvikle og anvende begrebet god og flersidig skovdrift krævede samarbejde mellem mange. Skovnævnet, som jeg tænker mig sammensat af skovbrugs- og naturrepræsentanter, skal drøfte dette spørgsmål. Skov- og Naturstyrelsen skal forene sine kræfter for at udvikle det, og ude i landet skal statskovdistrikterne med i billedet.

Jeg tror, det bliver en vældig spændende og udbytterig proces med dette nødvendige samarbejde mellem skov- og naturinteresser, og jeg mener, at det foreliggende lovforslag giver virkelig gode rammer for dette.

På denne baggrund ser jeg også frem til en meget velvillig behandling af lovforslaget i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Langt de fleste ordførere var jo positive over for hovedindholdet af forslaget, men nævnte nogle enkelte områder, hvor det kan være naturligt at tage en drøftelse i udvalget. Det er jeg meget indstillet på.

Hr. Henning Nielsen nævnte bl.a. både løvskovsplanlægning, pyntegrønt og flere andre ting, og hr. Grove var inde på noget meget centralt ved at sige: Det må være sådan, at den enkelte kan tilrettelægge skovdriften, som han eller hun synes er bedst. Ja, det er klart. Men det er meget væsentligt, at vedkommende så ved, hvad der er bedst, og det er baggrunden for oplysningsvirksomhed, konsulentvirksomhed, rådgivning og alt det dér. Det skal indrømmes fra min side, at det er en spændende og interessant vej at gå, og jeg tror, den vil give positive resultater.

Det om vægtingen mellem erhverv og naturinteresser har naturligvis også været diskuteret her, og derfor kan det måske være på sin plads lige at slå fast som udgangspunkt, at vi må gøre os klart, at skovloven er en erhvervslov, idet den først og fremmest skal sikre produktionen af den meget vigtige råvare gavntræ, som vi har behov for i mange sammenhænge.

[Miljøministeren]

Vi er desværre nødt til i dag at importere ca. ⅓ af vores forbrug på dette område, og det må kunne ændres.

Men når det er sagt, skal man også gøre sig helt klart, at vi heller ikke, når det gælder et så væsentligt landskabsэлемент som skoven, kan nøjes med lovgivning bare for at sikre produktionshensyn. En del af den nødvendige lovgivning til sikring af miljøhensynene kan selvfølgelig ske under naturfredningsloven – og det sker da også i stor udstrækning – men andre af reglerne herom kan ikke løsrives fra de egentlige produktionsbestemmelser. Det er min opfattelse, at det foreliggende lovforslag sikrer en god balance mellem de to former for hensyn, som jeg for øvrigt da slet ikke mener pr. definition strider mod hinanden.

En veldrevet skov tilgodeser jo både behov for råvaren træ og de forskellige miljømæssige krav bredt formuleret, som vi alle sammen stiller til denne naturtype. Den balance kommer til udtryk flere steder i lovforslaget, f.eks. i formålsbestemmelsen, i reglerne om god skovdrift, i reglerne om støtte til løvskov og mere præcist måske i de regler, der fastslår, at de fleste skove er fredskove, og dermed at de fortsat skal drives som skov.

Der har været diskuteret meget om løvskoven, og jeg ved godt, at vi herinde har forskellige mål med hensyn til at få endnu mere løvskov frem. Baggrunden for lovforslagets regler om statstilskud til fremme af løvskov er en klar konstatering af, at løvskoven har været i tilbagegang i de seneste halvhundred år, og det er en udvikling, vi ønsker at vende.

Det er regeringens opfattelse, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at indføre en ordning, der vil tvinge en løvskovtilplantning ned over hovedet på skovejerne. Hvis skovejerne ikke selv ønsker det og ikke umiddelbart kan se nytten af det, kræves der et stort og meget bekosteligt kontrolapparat, og resultatet kan blive, at vi blot får en dårligere løvskov. Det er derfor regeringens opfattelse, at den samfundsmæssige investering på dette område giver de bedste resultater med tilskud og dermed tilskyndelse til skovejerne til at plante løvskov. Med de berømte ord om, at man kan bruge gulerod og kær, har vi her valgt guleroden.

Det kan selvfølgelig også diskuteres, hvordan man vil øge skovtilplantningen. Vi må jo sige, at forslaget her ikke er en tilplantningslov.

Den vil være indeholdt i den lovgivning, som regeringen netop har fremsat om naturgenopretning, om skove, tilplantning m.v. Men planlægningsbestemmelsen i det foreliggende lovforslag kan i samspil med bl.a. den lovgivning, som fremsættes i morgen, danne baggrund for en egentlig tilplantningspolitik. Jeg ser med glæde frem til en hurtig udvalgsbehandling, og vi skal gøre, hvad vi kan for at bidrage til, at de spørgsmål, der er rejst her, får en fyldig besvarelse i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om mærkning af kræftfremkaldende stoffer.

Af Dorte Bennedsen (S) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Miljøministeren (Chr. Christensen):**

Vi har i Folketinget tidligere drøftet spørgsmålet om advarselsmærkning af de stoffer, der anses eller mistænkes for at være kræftfremkaldende. Jeg er fortsat enig i forslagens intentioner om at beskytte befolkningen og arbejdstagerne imod kræftfremkaldende stoffer, men jeg har dog visse bemærkninger til indholdet i forslaget, og dem vil jeg vende tilbage til senere.

Indledningsvis vil jeg nævne, at jeg synes, at regeringen er nået et godt stykke på vej med